

011000

NYÍRBÁTORI
POLGÁRMESTERI HIVATAL
KÖZPONTI IKTATÓ

Kelt.: 2025 JÚN 04.

Ön: 817-111/2025.

Szám:..... Melléklet:.....

NYÍRBÁTOR VÁROS FÁSÍTÁSI TERVE 2025-2035.

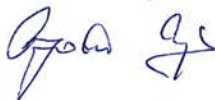
Nyírbátor Város Fásítási Terve

Készült: 2025. május

Nyírbátor Város Önkormányzata megrendelésére

Készítette: B'NT Erdészeti és Kereskedelmi Betéti Társaság

Boruzs Lajos erdész

Zöldfelületek, mint életterünk alapvető elemei

Közismert tény, hogy egy település életében és az ottani ökoszisztéma működésében a zöldfelületnek, azaz a növényzettel rendelkező területek összességének meghatározó szerepe van, ideértve a fákat, cserjéket, a gyepfelületeket, az egy- és többnyári virágágásokat. A növényzetnek a települési környezetre gyakorolt hatása sokrétű.

Többféle funkciót is betölt, vannak ökológiai, funkcionális, településszerkezeti, esztétikai, a mentális egészséget javító hatásai. A zöldfelületek biológiailag aktív felületek, melyek jelentős ún. kondicionáló hatással bírnak a környezetükre, kedvezően befolyásolják a klímát, a levegő minőségét, a hidrológiai viszonyokat, a felszíni és földalatti vizek minőségét és fenntartásának eredményeként őrzi a talaj mennyiségi és minőségi paramétereit.

Nyírbátor Város történetében fellelhető az itt élő emberek mindenkori pozitív hozzáállása és szándéka, hogy a település be nem épített területein, minél nagyobb zöldfelületek jöjjenek létre és azok hosszútávon szolgálják az itt lakókat, mind megjelenésükkel mind sokrétű hasznos szolgáltatásaikkal élhetőbbé tenni a környezetet.

Megállapítható, hogy a környezet minőségét befolyásoló zöldfelületi funkciók közül a mai kor urbanizációs hatásainak csökkentése érdekében, azok légkondicionáló és mikroklimatikus hatásai a legfontosabbak. A nagyfokú beépítettség, a talaj nagymértékű burkolatokkal való fedése, a járműforgalom drasztikus emelkedése, a klimatikus tényezők globálisan megjelenő negatív torzulása, erős kihívást jelent a jelenleg meglévő zöldfelületek fenntarthatóságára.

A múltból ránk maradt és jelenleg is funkcionáló zöldfelületeink megőrzése, fenntartása, ápolása kötelező feladatunk. A növényzet jellemző élettani tulajdonsága, meghatározza időbeni létüket és számunkra fontos kedvező környezetet befolyásoló hatásaik elérhetőségét, az évszakok változó rotációjában. Nyírbátor közterületein található fás növényzet lombfelülete mennyiségileg, közepes szintet képvisel. A fokozódó területi igénybevételek miatt szükségszerű, átgondolt és megfelelő intenzitással fás növények ültetése ezen felületek bővítése és fentartása érdekében.

A fás szárú növények, különösen a fák segítenek abban, hogy egy település polgárai kellemes és egészséges környezetben éljenek. A fák közvetlenül formálják a biotópot melyben élünk, meghatározó szerepet vállalnak az árnyékolásban, a hőmérséklet szabályozásában, a por és zajártalom csökkentésében, a szél erejének mérséklésében, a talaj védelmében de akár a csapadékvíz megtartásában. Zöldítik a környezetet, mikroklimatikus hatásként csökkentik a hőmérsékletet, (ezzel a klimatizálás mértékét), életteret adnak az élővilág számos elemének.

Ezért fontos, hogy ha egy lakóövezetben még fellelhető olyan tér mely alkalmas fák ültetésére, az minél hamarabb megtörténjen segítve környezetét a szükséges kedvező hatások elérésében.

Nyírbátor közhasznú területein jelentős számú fafaj és cserjefaj szolgálja a zöldinfrastruktúrát. Vannak utcák melyeken hagyományos rend szerint alakítottak ki fasorokat, máshol változatos, a lakók által is ültetett és fenntartott parkfák valamint gyümölcsfák alkotják a szortimentet. Korukat és egészségügyi állapotukat nagy változatosság jellemzi.

Megjegyzendő, hogy közhasznú területen gyümölcsfák ültetése nem szerencsés, mert a fenntartásukhoz szükséges növényvédelmi és általános ápolási munka rendszeres odafigyelést, időbeni teljesítést jelent, sok esetben növényegészségügyi fertőzések forrása. Ezen fák gyümölcseit az intenzív gépjárműforgalom okozta szennyeződés, fogyasztásra kevésbé teszi alkalmassá. Ültetésük engedélyezése a helyi zöldfelületi hatóság jogköre, mely kiterjed minden fás növényzet közterületi ültetésére, ápolására vagy eltávolítására is!

Ezen terv egyik célja a fás növényzet bővítésének lehetőségét feltérképezni, a meglevő faállomány esetleges cseréjének szükségességét megállapítani, a biztonságra veszélyes elöregedett, növényegészségügyi szempontból további fenntartásra alkalmatlan köztéri fák vagy elhanyagolt, ápolatlan gyümölcsfák fokozatosan lecserélésre kerüljenek és helyüket lehetőleg hosszú élettartamú a helyi adottságot figyelembe vevő parkosításra, utcafásításra alkalmas fákra cseréljük.

Az elöregedett, látványosan beteg és sok esetben veszélyt hordozó idős faegyedek esetén, folyamatos figyelemmel követni kell állapotukat és időben gondoskodni kell eltávolításukról, majd új fákat ültetni helyükre. A fahiányok pótlásakor lehetőleg az eltávolított egyed habitusát megtartó, fajának vagy fajtájának megfelelő egyedet célszerű használni.

Matuzsálemi kort értek meg a helyi védelem alatt álló Kocsányos tölgy fák, a Református templom előtti térségben, melyeket 1896. évben a Millenneumi ünnepségek tiszteletére ültettek elődeink, állapotuk jó, remélhetően még sokáig Nyírbátor díszei maradnak és szolgálják környezetünk jobbá tételét.

A veszélyes, sérült, beteg vagy beruházások okán eltávolított fák helyett rendszeresen megtörténik pótlásuk, így önmagától adódik, hogy változatos korosztályviszony alakult ki a város közterületein álló fás növényzetben.

A fák alapvető ökoszisztéma szolgáltatásainak biztosítása érdekében fokozott mérlegelés tárgya olyan fafajok vagy változatok kiválasztása, melyek megfelelnek az ún. várostűrő kategóriába sorolt feltételeknek, hosszú lombtartás és élettartam,

egészséges lomb, alacsony csapadékigény, alkalmazkodás a várható szélsőséges klimatikus tényezőkhöz, a magas hőmérséklet ingadozással szembeni tolerancia, betegségekkel szembeni ellenálló képességi jellemzőknek. Előnyben kell részesíteni a városi környezetet elviselő őshonos fafajokat vagy azok kertészeti változatait, nem kizárva az alkalmas idegenhonos fajokat.

A települési zöldinfrastruktúrát szabályozó 282/2024.(IX.30) Kormány rendelet megfogalmazza a célt, hogy a településeken tervezett fás növények telepítése, szolgálja a biológiai sokféleség megőrzését és növelését, az emberi környezet élhetőségének megteremtése érdekében a klímaváltozás hatásainak mérséklését és megelőzését, biztosítsa funkciójának térbeli folytonosságát, a kiegyenlített ellátottságot és vegye figyelembe a lakosság ökoszisztéma szolgáltatási szükségleteit és igényeit. Rendelkezik

a közhasználatú területeken található fás szárú növényzet fenntartásáról és védelméről, kivágásuk és pótlásuk feltételeiről valamint egyes fajok ültetésének tilalmáról.

Szempontok a város útjainak fásításához

Nyírbátorban a fás jellegű növények számának növelése jellemzően, az utcák két oldalán található lécek, illetve az onnan kikerülő fák cseréje során lehetséges.

Az utcakép figyelemre méltó élő elemei a fasorokat alkotó fás növények, melyek levelükkel, virágukkal, termésükkel, ágrendszerükkel, habitusukkal formálják a környezetük karakterét.

Fasor létesítéséhez olyan hosszabb útmenti sáv szükséges, ahol ugyanazon fafajból azonos tőtávolságra ültethetünk. Ennek lehetőségét beszűkíti a rendkívül nagy számú légvezeték, illetve azok lakóházakhoz történő bekötésük. Több fafaj vagy változat használatával rugalmasan lehet alkalmazkodni a változó környezeti adottságokhoz, a rendelkezésre álló tér optimális kihasználásához.

Nyírbátor út menti fásítása során elsősorban a szűk korona formájú változatok, a légvezetékek által megszabott magassági korlátok következményeként a kisebb termetű, gömb formátumú fafajták jöhetnek számításba.

A fák ültethetőségét számos feltétel befolyásolja. Egy út fásíthatósága függ az út szabályozási szélességétől, szerkezetétől és burkolatától, a közművek elhelyezkedésétől és azok védőtávolságától. Általában elmondható, hogy 1,5 m szélességű szabad sáv szükséges egy utat szegélyező fásítás megvalósításához.

Városban fát ültetni egyre nehezebb feladat, nő a beépítettség, egyre több közmű található az alkalmasnak vélt területeken, nő a parkolási helyigény a növekvő gépjárműszám függvényében. Az urbanizációs hatásokat és a klímaváltozás következményeit jelentősen befolyásolni lehet azonban fák ültetésével, azok lombfelülete által növelve a zöldfelületet.

A fotoszintézis során felhasznált széndioxid és kibocsájtott oxigén mennyiségek alapvetően befolyásolják a levegő biokémiai hatásait, mely a fás növények jelentős

levélfelületének köszönhetően, egy terhelt városi környezetben jelentős légköri javulást hoznak létre.

Egy nagyobb lombtömegű kifejlett fa levélfelülete kb. 700 liter oxigént termel naponta, mely ötven ember napi szükséglete. Egy ilyen fa több száz kilogramm port köt meg évente és jelentősen tompítja a zajhatásokat. Árnyékolásukkal és párologtatásukkal jelentősen csökkentik a hőmérsékletet, a környezetükre érkező napsugárzás nagy arányú visszaverésével mérséklik a hőszigetelést.

Tervezéskor figyelembe kell venni az ültetési hely talajának adottságait, a csapadékvíz beszívargásának lehetőségét, a leendő fa idősebb kori korona méretét, mind szélességi mind magassági paramétereivel. Számolni kell a talaj tömörödésével ami az intenzív gépjárműforgalom okozta rezgések következményeként várható, az általuk okozott légszennyeződés mértékével, a hőszigetek kialakulása során keletkező magas és tartósan ható hőmérsékletre, a relatív páratartalom alacsony szintjére (légköri aszály okozta hősokk), az út fenntartásával járó fizikai és kémiai beavatkozások (javítási munkák szükségletei, téli sózás stb.) hatásaira.

Ahhoz, hogy a fásítás elérje mindazon célokat, melyek közvetlen környezetünket jobbá, a már megtapasztalt globális felmelegedést bizonyító hatások mérséklését szolgálják, különös gondossággal kell a fiatal fák megmaradását és fejlődését elősegíteni. Az ültetésre szánt taxonok kiválasztása nehéz feladat, figyelembe kell venni a talaj adottságait, a hidrológiai viszonyokat, a várható csapadék mennyiségeket, a fa kialakult korona méretét, fényigényét, adott légszennyezési szinthez viszonyított tűrőképességét, megfelelését a várható klímaváltozási tényezőknek, hiszen az ültetendő fákat hosszú élettartamra, több évtizedes életciklusra tervezzük.

A fafajok és változataik széles választéka áll ma már rendelkezésre ültetési anyagként, de egy adott taxon napi beszerezhetősége már egyáltalán nem biztos, mivel egy ültethető sorfa megnevelése több évig tart, bizonyos változatok ki kerülhetnek a szaporítási körből.

Nem csak a fa teljes kialakulásakor elfoglalt tér nagyságát kell elképzelni és ahhoz választani fafajt, a környezeti terhelésekhez való alkalmazkodó képességét, a jellemző téli-nyári légköri viszonyoktól való függését és a fenntarthatóságának egyéb szempontjait is.

A fenti szempontok mérlegelése alapján nem kerül tervezésre örökzöld ültetése.

A fák egészséges növekedéséhez elengedhetetlen a megfelelő talajminőség, a szennyezett talaj, a tömődöttség, a tápanyaghiány megszüntetése, a vízellátás biztosítása alapvetően befolyásolják a fenntarthatóságot. Sajnos a klimatikus viszonyok gyors változására kell számítanunk, melyet a hektikus csapadékeloszlás, vagy tartós aszály, vagy a váratlan nagy sebességgel érkező szél, villámárvíz jellemez. Ennek kapcsán egyre több korábban nem tapasztalt károsító jelenik meg, legyen az vírus, gomba vagy rovar által okozott károsítás.

Ezen szempontok alapján valamint Nyírbátor földrajzi, klimatikus és helyi egyéb adottságainak figyelembe vételével kerültek kiválasztásra azok az ajánlott fafajok és változataik, melyek várhatóan megfelelnek a következő évekre tervezett és megvalósítandó fásítások sikeréhez, a fák hosszú távú megmaradásához.

Természetesen a jelölt fafaj-fajta szortimenten felül, egyéb hozzáférhető, formailag és tűrőképességben megfelelő fajok és fajták is képezhetik beszerzés és ültetés tárgyát.

Több helyen a mélyebben húzódó, elsősorban vízvezetékkel, földkébelekkel érintett területeken a fa alkatú növényzet helyett, a sekély gyökérzettel rendelkező cserje ültetést alkalmazzuk, melyek szintén jelentős zöldfelületet képeznek. Ezek a felületek általában útpadka és járda közötti szűk területek.

Út- és utcafásításra alkalmas fák Nyírbátorban

Tudományos név	Magyar név	Hazai faiskolákban beszerezhető	Várostervezés: 3 = jó; 2 = közepes; 1 = gyenge	Korona szélesség (m)	Magasság (m)	növényvédelem 1 = biztosan kezelni kell, 2 = valószínűleg kezelni kell, 3 = eddig nem kellett kezelni	Megjegyzés	Potenciális allergénitás 0= nem allergén; 1=kevésbé allergén; 2=közepesen allergén; 3=erősen allergén; 4=igen erősen allergén	Viselkedés beavatkozáskor	érzékenység jelentős korona beavatkozásnál (20%-40%)	Gyökérzet felszínen
<i>Acer campestre</i>	mezei juhar	x	3	6	10-15	2	lisztharmat, levéltetű	1	toleráns	érzékeny	ritka
<i>Acer campestre</i> 'Elsrijk'	'Elsrijk' mezei juhar	x	3	6	6-16	2	lisztharmat, levéltetű	1	toleráns	érzékeny	
<i>Acer campestre</i> 'Lienco'	'Lienco' mezei juhar	x	3	3	10-12	2	lisztharmat, levéltetű	felülvizsgálandó	toleráns	érzékeny	
<i>Acer campestre</i> 'Queen Elizabeth'	'Queen Elizabeth' mezei juhar	x	3	5	8-10	2	lisztharmat, levéltetű	1	toleráns	érzékeny	
<i>Acer campestre</i> 'Red Shine'	'Red Shine' mezei juhar	x	3	6	8-10	2	lisztharmat, levéltetű	felülvizsgálandó	toleráns	érzékeny	
<i>Acer</i> × <i>freemannii</i> 'Armstrong'	'Armstrong' őszi tűzjuhar	x	2	8	12-15	2	lisztharmat, levéltetű	felülvizsgálandó		érzékeny	
<i>Acer platanoides</i>	korai juhar	x	2	15	20-25	2	lisztharmat, levéltetű, amerikai fehér medvelepke	1	toleráns	érzékeny	lehetőség

Mezei juhar 'Elsrijk'

Mezei juhar 'Red Shine'

<i>Acer platanoides</i> 'Cleveland'	'Cleveland' korai juhar	x	2	10	10-20	2	lisztharmat, levéltetű	felülvizsgálódó	toleráns	érzékeny	lehetséges
<i>Acer platanoides</i> 'Columnare'	oszlopos korai juhar	x	2	5	10-15	2	lisztharmat, levéltetű	1	toleráns	tolerálja	
<i>Acer platanoides</i> 'Crimson King'	'Crimson King' korai juhar	x	2	10	10-15	2	lisztharmat, levéltetű	1	toleráns	érzékeny	lehetséges
<i>Acer platanoides</i> 'Globosum'	gömbjuhar	x	2	5	3-5	2	lisztharmat, levéltetű	1	toleráns	tolerálja	
<i>Acer platanoides</i> 'Olmsted'	'Olmsted' korai juhar	x	2	3	10-15	2	lisztharmat, levéltetű	1	toleráns	tolerálja	
<i>Acer platanoides</i> 'Royal Red'	'Royal Red' korai juhar	x	1	15	15-20	2	lisztharmat, levéltetű	1	toleráns	érzékeny	lehetséges
<i>Acer platanoides</i> 'Superform'	'Superform' korai juhar	x	2	15	20-25	2	lisztharmat, levéltetű	1	toleráns	érzékeny	lehetséges
<i>Acer pseudoplatanus</i>	hegyi juhar	x	2	15	25-35	2	lisztharmat, levéltetű	1	toleráns	érzékeny	ritka
<i>Acer pseudoplatanus</i> 'Negenia'	'Negenia' hegyi juhar	x	2	15	20-25	2	lisztharmat, levéltetű	1	toleráns	érzékeny	ritka
<i>Acer pseudoplatanus</i> 'Purpurascens'	'Purpurascens' hegyi juhar	x	2	15	20-25	2	lisztharmat, levéltetű	1	toleráns	érzékeny	ritka
<i>Acer rubrum</i> 'Red Sunset'	'Red Sunset' vörös juhar	x	2	12	15-20	2	lisztharmat, levéltetű	felülvizsgálódó	toleráns	érzékeny	
<i>Acer tataricum</i>	tatár juhar	x	2	4	5-10	2	lisztharmat, levéltetű	1		tolerálja	
<i>Acer tataricum</i> ssp. <i>ginnala</i>	tűzvörös juhar	x	2	5	6-7	2	lisztharmat, levéltetű	1	érzékeny	érzékeny	
<i>Aesculus × carnea</i> 'Briotii'	'Briotii' hússzínű vadgesztenye	x	2	10	10-15	2	lisztharmat, guignardia atkák	2	érzékeny	érzékeny	erős
<i>Betula pendula</i>	közönséges nyír	x	1	6	15-20	3		4	érzékeny	érzékeny	erős
<i>Carpinus betulus</i>	közönséges gyertyán	x	2	15	20-25	3		2	érzékeny	tolerálja	ritka

Korai juhar 'Columnare'

Korai juhar 'Globosum'

Vörös juhar 'Red Sunset'

<i>Carpinus betulus</i> 'Fastigiata' (Carpinus betulus 'Pyramidalis')	oszlopos gyertyán	x	2	6	15-20	3		2	érzékeny	tolerálja	ritka
<i>Carpinus betulus</i> 'Lucas'	'Lucas' közönséges gyertyán	x	2	5	20-25	3		felülvizsgálandó	érzékeny	tolerálja	ritka
<i>Catalpa bignonioides</i> 'Nana'	ernyős szivarfa	x	2	4	3-5	1	levéltetű, lisztharmat, eperpajzstetű	felülvizsgálandó	érzékeny	tolerálja	soha
<i>Celtis australis</i>	déli ostorfa	x	3	15	15-20	2	pajzstetű	2		részben tolerálja	
<i>Celtis occidentalis</i>	nyugati ostorfa	x	3	20	20-30	2	pajzstetű	2		részben tolerálja	
<i>Celtis occidentalis</i> 'Globosa'	'Globosa' nyugati ostorfa	x	3	8	10-15	2	pajzstetű	2		részben tolerálja	
<i>Celtis occidentalis</i> 'Sudár'	'Sudár' nyugati ostorfa	x	3	8	15-20	2	pajzstetű	2		részben tolerálja	
<i>Cercis siliquastrum</i>	közönséges júdásfa	x	3	6	6-10	2	levélbolha	0			
<i>Corylus colurna</i>	török mogyoró	x	3	8	15-20	3	kerülődő	3	érzékeny	érzékeny	lehetőséges
'Scarlet' (Crataegus laevigata 'Paul's)	skarlátvirágú galagonya	x	3	5	4-6	2	levéltetű, tüzelhalás	0		érzékeny	ritka
<i>Crataegus monogyna</i> 'Stricta'	oszlopos galagonya	x	3	5	5-6	2	levéltetű, tüzelhalás	0	érzékeny	érzékeny	ritka
<i>Fraxinus angustifolia</i> 'Raywood'	'Raywood' keskenylevelű kőris	x	1	10	15-20	3		2			
<i>Fraxinus angustifolia</i> subsp. pannonica	magyar kőris	x	1	20	25-35	3	poloskák (humán probléma) *	felülvizsgálandó		részben tolerálja	
<i>Fraxinus angustifolia</i> 'Tahí'	'Tahí' keskenylevelű kőris	x	1	10	20-25	3	poloskák (humán probléma) *	2		részben tolerálja	
<i>Fraxinus excelsior</i>	magas kőris	x	1	25	30-40	3	poloskák (humán probléma) *	2	toleráns	érzékeny	ritka
<i>Fraxinus excelsior</i> 'Altena'	'Altena' magas kőris	x	1	15	15-20	3	poloskák (humán probléma) *	2	toleráns	érzékeny	ritka

Oszlopos gyertyán

Közönséges júdásfa

<i>Fraxinus excelsior</i> 'Atlas'	'Atlas' magas kőris	x	1	10	15-20	3	poloskák (humán probléma) *	felülvizsgálandó	toleráns	érzékeny	ritka
<i>Fraxinus excelsior</i> 'Nana' (<i>Fraxinus excelsior</i> 'Globosa')	gömbös magas kőris	x	1	3	4-5	3	poloskák (humán probléma) *	felülvizsgálandó	toleráns	érzékeny	ritka
<i>Fraxinus excelsior</i> 'Tekeres'	'Tekeres' magas kőris	x	1	10	15-20	3	poloskák (humán probléma) *	felülvizsgálandó	toleráns	érzékeny	ritka
<i>Fraxinus excelsior</i> 'Westhof's Glorie'	'Westhof's Glorie' magas kőris	x	1	20	30-40	3	poloskák (humán probléma) *	felülvizsgálandó	toleráns	érzékeny	ritka
<i>Fraxinus ornus</i> 'Mecsek'	gömbös virágos kőris	x	3	6	5-8	3	poloskák (humán probléma) *	1	érzékeny	érzékeny	lehetséges
<i>Fraxinus ornus</i> 'Obelisk'	'Obelisk' virágos kőris	x	3	5	10-15	3	poloskák (humán probléma) *	2	érzékeny	érzékeny	lehetséges
<i>Ginkgo biloba</i>	páfrányfenyő	x	3	20	20-30	3	poloskák (humán probléma) *	2		részben tolerálja	
<i>Gleditsia triacanthos</i> f. <i>inermis</i>	tövistelen lepényfa	x	3	15	20-25	3		felülvizsgálandó	toleráns	részben tolerálja	ritka
<i>Gleditsia triacanthos</i> 'Skyline'	'Skyline' lepényfa	x	3	10	10-15	2		felülvizsgálandó		részben tolerálja	ritka
<i>Koelreuteria paniculata</i>	bugás csörgőfa	x	3	6	6-10	3	pajzstetű	0	érzékeny	érzékeny	ritka
<i>Koelreuteria paniculata</i> 'Fastigiata'	oszlopos csörgőfa	x	3	4	8-10	3	pajzstetű	0		érzékeny	ritka
<i>Liriodendron tulipifera</i>	amerikai tulipánfa	x	1	20	20-30	2		0	érzékeny	érzékeny	lehetséges
<i>Malus</i> 'Red Obelisk'	'Red Obelisk' diszalma	x	1	4	15	2	almalisztharmat, kaliforniai pterü, levéltetű	0	érzékeny	részben tolerálja	lehetséges
<i>Malus trilobata</i> (<i>Eriolobus trilobatus</i>)	oszlopos diszalma	x	1	4	4-6	2	almalisztharmat, kaliforniai pterü, levéltetű	0	érzékeny	részben tolerálja	lehetséges
<i>Malus</i> 'Winter Gold'	'Winter Gold' diszalma	x	1	6	4-6	2	almalisztharmat, kaliforniai pterü, levéltetű	0	érzékeny	részben tolerálja	lehetséges
<i>Morus alba</i> 'Pendula'	Szomorú fehér eperfa	x	1	15	10-15	2	pajzstetű	1		részben tolerálja	

Magas kőris 'Atlas'

Tövistelen lepényfa

Gömbös magas kőris

<i>Morus alba</i> 'Pyramidalis'	'Pyramidalis' fehér eperfa	x	1	6	5-8	2	pajzstetű	4		részben tolerálja	
<i>Platanus × acerifolia</i> 'Pyramidalis'	európai platán oszlop	x	2	20	30-35	1	csipkésposloska, apigonomónia, lisztharmat	4	toleráns	részben tolerálja	
<i>Platanus orientalis</i> 'Digitata'	'Digitata' keleti platán	x	2	20	25-30	1	csipkésposloska, apigonomónia, lisztharmat	4	toleráns	részben tolerálja	
<i>Populus nigra</i> 'Italica'	jegenyenyár	x	2	8	25-30	2	levéltetű	2	toleráns	érzékeny	erős
<i>Prunus cerasifera</i> 'Nigra'	'Nigra' vérszilva	x	2	8	8-10	2	levéltetű, monília	0		részben tolerálja	
<i>Prunus cerasifera</i> 'Woodii'	'Woodii' vérszilva	x	2	8	8-10	2	levéltetű, monília	0		részben tolerálja	
<i>Prunus padus</i> 'Nana'	'Nana' májusi zselence	x	1	3	4-5	2	levéltetű, pókhálós moly	0		részben tolerálja	
<i>Prunus serrulata</i> 'Amanogawa'	'Amanogawa' japán diszcserezsnye	x	2	15	10-15	2	levéltetű, monília	0		érzékeny	
<i>Prunus serrulata</i> 'Kanzan'	'Kanzan' japán diszcserezsnye	x	2	10	7-10	2	levéltetű, monília	0		érzékeny	
<i>Pyrus calleryana</i> 'Capital'	'Capital' kínai körte	x	3	3	6-8	2	lisztharmat	0	toleráns	érzékeny	
<i>Quercus frainetto</i>	magyar tölgy	x	2	15	20-30	2	csipkésposloska	2	érzékeny	érzékeny	
<i>Quercus robur</i>	kocsányos tölgy	x	2	30	30-40	2	lisztharmat, csipkésposloska	2	toleráns	érzékeny	ritka
<i>Quercus robur</i> f. <i>fastigiata</i> (<i>Quercus robur</i> 'fastigiata')	oszlopos tölgy	x	2	8	15-20	2	lisztharmat, csipkésposloska	1		érzékeny	
<i>Quercus rubra</i>	vörös tölgy	x	1	20	20-25	3		2	érzékeny	érzékeny	ritka
<i>Robinia pseudoacacia</i> 'Umbraculifera'	gömbakác	x	3	4	4-5	2	levéltetű, aknázőmoly	felülvizsgálandó	toleráns	tolerálja	lehetőséges
<i>Sorbus aucuparia</i> 'Obelisk'	'Obelisk' madárberkenye	x	3	6	10-15	2	levéltetű	0	érzékeny		erős

Platán 'Pyramidalis'

Kínai körte 'Capital'

Oszlopos kocsányostölgy

<i>Sorbus aria</i> 'Lutescens'	Lisztes berkenye	x	2	5	6-8	2	levéltetű	0			
<i>Styphnolobium japonicum</i> (syn. <i>Sophora japonica</i>)	közönséges japánakác	x	3	20	15-20	2	pajzstetű, pektia	felülvizsgálandó		tolerálja	
<i>Styphnolobium japonicum</i> 'Regent'	'Regent' közönséges japánakác	x	3	20	15-20	2	pajzstetű, pektia	felülvizsgálandó		tolerálja	
<i>Tilia x euchlora</i> 'Szent István'	'Szent István'-hárs	x	2	10	10-15	3	levéltetű, atka	felülvizsgálandó	toleráns	érzékeny	erős
<i>Tilia cordata</i> 'Greenspire'	'Greenspire' kislevelű hárs	x	1	12	15-20	2	levéltetű, atka	2	toleráns	érzékeny	erős
<i>Tilia cordata</i> 'Savaria'	'Savaria' kislevelű hárs	x	1	6	15-20	2	levéltetű, atka	2	toleráns	érzékeny	erős
<i>Tilia platyphyllos</i> 'Ági'	'Ági' nagylevelű hárs	x	1	15	25-30	2	levéltetű, atka	felülvizsgálandó	toleráns	érzékeny	erős
<i>Tilia platyphyllos</i> 'Favorit'	'Favorit' nagylevelű hárs	x	1	7	25-30	2	levéltetű, atka	felülvizsgálandó	toleráns	érzékeny	erős
<i>Tilia platyphyllos</i> 'Pannonia'	'Pannonia' nagylevelű hárs (gömb)	x	1	5	4-6	2	levéltetű, atka	1	toleráns	érzékeny	erős
<i>Tilia tomentosa</i> 'Sisi'	'Sisi' ezüst hárs	x	2	10	10-15	3	levéltetű, atka	2	toleráns	érzékeny	erős
<i>Tilia tomentosa</i> 'Szeleste'	'Szeleste' ezüst hárs	x	2	15	20-30	3	levéltetű, atka	felülvizsgálandó	toleráns	érzékeny	erős
<i>Tilia tomentosa</i> 'Teri'	'Teri' ezüst hárs	x	2	10	10-15	3	levéltetű, atka	felülvizsgálandó	toleráns	érzékeny	erős
<i>Ulmus laevis</i>	göncz-szil	x	2	20	15-20	3		2	érzékeny	részben tolerálja	ritka
<i>Ulmus hollandica</i> 'Lobel'	'Lobel' szil	x	1	4	10-15	3		felülvizsgálandó	érzékeny		lehetőség
<i>Ulmus minor</i> 'Umbraclifera'	Gömb mezei szil	x	2	4	10-12	3		felülvizsgálandó			
<i>Ulmus hollandica</i> 'Wrede'	Aranyos szil	x	1	15	20-25	3		2	érzékeny	részben tolerálja	

Lisztes berkenye

Szent István hárs

Holland szil 'Lobel'

A fásítások ütemezése

A tíz évre tervezett fásítási menetrend első ütemében, pályázati lehetőségként ültethető 200 db sorfa helyének kiválasztásakor azok az utcák kerültek prioritásra, melyekről gyakorlatban megtapasztaltuk, hogy a legnagyobb közúti forgalomnak vannak kitéve, így környezeti terhelésük meghaladja a városi átlagot, napközben szinte folyamatos a légszennyezettség (kipufogógáz, por, zaj) .

A következő éves ütemtervekből, még három év tartalmaz teljes felmérésen alapuló részletes tervadatot. Ezen időtartamban még meg lehet tervezni az érintett területek változatlan feltételek melletti fásíthatóságát, de nagyobb időintervallum konkrét tervezése nem célszerű mivel minden szempontból (klimatikus változások, infrastruktúra igényeinek változásai stb.) nagyobb változások is feltételezhetők. Ezeket a városrészeket az ütemezés szerint, vagy későbbi döntésnek megfelelően éves tervezési feladatként célszerű pontosítani. Figyelembe kell venni a megelőző években megvalósított fásítások még fennálló ápolási, fenntartási munkáinak volumenét, azokhoz igazítani az éves fásítási feladat nagyságát, figyelembe véve az adott erőforrásokat.

A részletes tervezéssel érintett utcákat és fásításra alkalmas területrészleteket helyszíni bejárás során tételesen megvizsgáltuk, felmérve az ültetésre tervezett fák helyét, annak alkalmasságát egyes fafajok és fajták használatára.

Elsődlegesen a közművek elhelyezkedése került vizsgálatra, mind a légvezetékek, mint a talajban húzódó közmű vezetékek mennyiségét és helyzetét tekintve. A közműtérkép elsősorban a földfelszín alatti rendszerek azonosításában és potenciális helyének megállapításában segített, mivel ezen hálózati elemek funkciójuknál fogva elsődlegesek, védelmük fontos.

A sorfák ültetésének pontjai, a közművek adta lehetőséget figyelembe véve általában 5 méter távolságra kerülnek. Ettől kisebb távolságra kevés kivétellel ne ültessünk.

A táblázatba foglalt és felmért helyszínek időközben változhatnak, ennek megfelelően az ütemekben felsorolt tételek korrekciójára lesz szükség.

Különösen olyan szakaszokban, ahol időközben a meglevő fák további fenntartása nem lehetséges mert cserére szorulnak akár biotikus akár abiotikus események kapcsán.

A fák ültetése előtt javasolt az érintett utcaszakaszok lakóival egyeztetni, meggyőződni arról, hogy esetlegesen nincs-e olyan korábban nem ismert ok, melynek figyelembe vétele szükséges lesz a fa helyének, fafajának korrigálására. Véleményük figyelembe vétele azért fontos, mert a fásítás későbbi hatásait ők érzékelik közvetlenül!

A térképi ütemezések (5-10. ütem) területi nagyságának megállapításánál, arányos ültetési volumenek kerültek megállapításra, átnézeti bejárás szerint és a jelölt utcák adottságait figyelembe véve.

Így elkerülhető az esetleges éves torlódás, annak meghagyása mellett, hogy az ütemekben megjelölt területi részek cserélhetőek.

Fontos megjegyezni az érintett területek eltérő talajadottságait, ezért a fa ültetés szabályait minden esetben be kell tartani az eredményesség érdekében.

Ezen a részen is célszerű a fajok változatosságát követni. A vegyes növényi állományokból álló zöldfelület, változatos ökológiai környezetet hoz létre. Ezzel biztosítja, hogy az adott terület biodiverzitása ne csökkenjen hanem növekedjen.

A változatos növényzet jobban ellenáll a kedvezőtlen környezeti hatásoknak mint az egy fajból lévő állomány. Ahol különböző fajok kerülnek egymás mellé ott a kórokozók terjedése lelassul, a faállomány egy része érintetlen marad, például jellemzően fajspecifikus gomba vagy rovar kártételek esetén.

Ez az ültetési stratégia segíti a járványszerűen berobbanó betegségekkel szembeni ellenálló képességet, nagyban segíti az adott élettér egyéb elemeinek létjogosultságát. (pl. madárvilág)

A fajok változatos, sajátos megjelenésükkel kedvezően hatnak környezetükre, az ott élők komfortérzetét jelentősen javítják.

Nyírbátor Város fásítási tervéhez 2025. év 1. ütem

Fásítás helye	Fafaj/fajta	db	Megjegyzés
TESCO parkoló előtt - járdaszíget	Juharlevelű platán	18 db	
Tűzoltóság előtt	Korai juhar 'Globosum'	8 db	
Debreceeni utca 88., 90., 92.	Korai juhar 'Globosum'	1-1-1 db	
Debreceeni utca 61.	Japán díszcseresznye 'Kanzan'	3 db	vagy Lisztesberkenye 'Lutescens'
Debreceeni utca 63.	Japán díszcseresznye 'Kanzan'	2 db	vagy Lisztesberkenye 'Lutescens'
Debreceeni utca 65.	Japán díszcseresznye 'Kanzan'	3 db	vagy Lisztesberkenye 'Lutescens'
Debreceeni utca 27.	Korai juhar 'Royal Red' (vörös)	5 db	
Debreceeni utca 33.	Korai juhar 'Globosum'	2 db	
Debreceeni utca 43.	Korai juhar 'Globosum'	3 db	
Debreceeni utca 45.	Korai juhar 'Globosum'	1 db	
Köztemető parkoló előtt, út-járda között	Juharlevelű platán	13 db	vagy 'Szent István' hárs
Köztemető parkoló előtt, járda-parkoló között	Oszlopos holland szil 'Lobel'	13 db	vagy Korai juhar 'Columnare'
Köztemető buszmegálló mellett	Korai juhar 'Royal Red' (vörös)	4 db	vagy Oszlopos holland szil 'Lobel'
Pócsi utca 85.	Mezei juhar 'Nanum/Nana'	4 db	
Pócsi utca -Mártírok utc. sarok	Júdasfa	1 db	
Pócsi utca 28.	Kislevelű hárs 'Greenspire'	1 db	
Pócsi utca 30.	Kislevelű hárs 'Greenspire'	5 db	
Gyulajai utca vége Termékbemutató előtt	Tulipánfa	1 db	
Gyulajai utca vége Termékbemutató előtt	Aranyos holland oszlopos szil 'Wredei'	3 db	
Gyulajai utca vége járdaszíget	Juharlevelű platán	16+5 db	
Gyulajai utca 116.-126.	Keskenylevelű kőris 'Raywood'	8 db	
Gyulajai utca -Akácfa utca sarok	Keskenylevelű kőris 'Raywood'	2 db	
Madách utca dohánybevaltó előtt	Korai juhar 'Royal Red' (vörös)	5 db	vagy Vörös juhar 'Red Sunset'
Árpád utca helység táblától város irányába jobb oldal	Juharlevelű platán	6 db	
Árpád utca 170/A. kapuig	Gömb akác 'Umbraculifera'	6 db	vagy Korai juhar 'Globosum'; Mezei juhar 'Nanum/Nana'
Árpád utca 170/A- 170. kaputól	Gömb akác 'Umbraculifera'	6 db	vagy Korai juhar 'Globosum'; Mezei juhar 'Nanum/Nana'
Árpád utca 170.-168. -166. elé	Gömb akác 'Umbraculifera'	1-1-3 db	vagy Korai juhar 'Globosum'; Mezei juhar 'Nanum/Nana'
Árpád utca 173. szemben túloldal	Korai juhar 'Columnare'	2 db	vagy Oszlopos holland szil 'Lobel'

Árpád utca jobb oldal Bátortrade iroda épület mellett	Korai juhar 'Columnare'	10 db	vagy Oszlopos holland szil 'Lobel'
Árpád utca 138.	Mezei juhar 'Nanum/Nana'	2 db	vagy Korai juhar 'Globosum'
Árpád utca 146.	Mezei juhar 'Nanum/Nana'	3 db	vagy Korai juhar 'Globosum'
Császári utca vasúttól vissza Bátorgép buszmegállónál	Oszlopos holland szil 'Lobel'	4 db	vagy Oszlopos gyertyán 'Fastigiata'
Császári utca autókereskedéstől befelé	Oszlopos holland szil 'Lobel'	7 db	vagy Oszlopos gyertyán 'Fastigiata'
Császári utca KÖZÚT-tal szemben Csűrőskert utcáig	Oszlopos holland szil 'Lobel'	3+5 db	vagy Oszlopos gyertyán 'Fastigiata'
Édesanyák útja várral szemben	Gömb akác 'Umbraculifera'	5 db	
Édesanyák útja vár oldal járdaszívet	Aranyos holland oszlopos szil 'Wredei'	3 db	
Vár utca vár északi oldal	Tulipánfa	1 db	
Vár utca vár északi oldal	Korai juhar 'Royal Red' (vörös)	3 db	vagy Vörös juhar 'Red Sunset'

2025. évi tervezett fásításhoz 200 db sorfa szükséges, konténeres nevelésű 10-12 cm, 12-14 cm körmértű 200-250 cm magasságú egyedekke

Nyírbátor Város fásítási tervéhez 2. ütem

Fásítás helye	Fafaj/fajta	db	Megjegyzés
Bajcsy Zs. utca 11.	Korai juhar 'Globosum'	3 db	vagy Mezei juhar 'Nanum/Nana'
Bajcsy Zs. utca 12-14.	Cserje ültetés	20 m	
Bajcsy Zs. utca 21.	Japán díszcseresnye 'Amanogawa'	2 db	
Bajcsy Zs. utca 35./A.	Oszlopos holland szil 'Lobel'	1 db	vagy Korai juhar 'Columnare'
Bajcsy Zs. utca 35./B.	Oszlopos holland szil 'Lobel'	1 db	vagy Korai juhar 'Columnare'
Bajcsy Zs. utca 39.	Korai juhar 'Globosum'	2 db	vagy Mezei juhar 'Nanum/Nana'
Bajcsy Zs. utca 42.	Vérszilva 'Woodii'	2 db	
Bajcsy Zs. utca 47.	Mezei juhar 'Nanum/Nana'	2 db	vagy Korai juhar 'Globosum'
Bajcsy Zs. utca 48.	Oszlopos gyertyán 'Fastigiata'	3 db	
Bajcsy Zs. utca 48.	Bugás csörgőfa	2 db	
Bajcsy Zs. utca 49.	Vérszilva 'Woodii'	3 db	
Bajcsy Zs. utca 50.	Hárs (Tilia euchlora) 'Szent István'	1 db	
Bajcsy Zs. utca 52.	Japán díszcseresnye 'Amanogawa'	2 db	
Bajcsy Zs. utca 53.	Kínai körte 'Capital'	4 db	
Bajcsy Zs. utca 61.	Oszlopos gyertyán 'Fastigiata'	3 db	vagy Oszlopos holland szil 'Lobel'
Bajcsy Zs. utca 63.	Korai juhar 'Purle Globe' (vörös)	3 db	Korai juhar 'Purle Globe' (vörös)
Bajcsy Zs. utca 64.	Hárs (Tilia euchlora) 'Szent István'	1 db	
Bajcsy Zs. utca 70.	Magas kőris 'Globosa'	2 db	
Bajcsy Zs. utca 73.	Kínai körte 'Capital'	2 db	
Bajcsy Zs. utca 79.	Kínai körte 'Capital'	3 db	
Bajcsy Zs. utca 88.	Japán díszcseresnye	3 db	
Bajcsy Zs. utca 91.	Magas kőris 'Globosa'	4 db	
Bajcsy Zs. utca 94.	Mezei juhar 'Nanum/Nana'	3 db	vagy Korai juhar 'Globosum'
Bajcsy Zs. utca 98.	Lisztes berkenye 'Lutescens'	3 db	vagy Vérszilva 'Woodii'
Bajcsy Zs. utca 102.	Magas kőris 'Globosa'	4 db	
Bajcsy Zs. utca 103.	Júdasfa	1 db	
Bajcsy Zs. utca 103.	Korai juhar 'Purle Globe' (vörös)	2 db	vagy Mezei juhar 'Nanum/Nana'
Bajcsy Zs. utca 110.	Szivarfa 'Nana'	1 db	
Bajcsy Zs. utca 110.	Oszlopos gyertyán 'Fastigiata'	2 db	vagy Oszlopos holland szil 'Lobel'

Nyírbátor Város fásítási tervéhez 2. ütem

Zrínyi utca 2-4.	Japán díszcseresznye 'Amanogawa'	5 db	
Zrínyi utca 8-10.	Hárs (Tilia euchlora) 'Szent István'	5 db	
Zrínyi utca 12.	Japán díszcseresznye 'Kansan'	4 db	
Zrínyi utca 16.	Júdásfa	1 db	
Zrínyi utca 16.	Aranyos holland szil 'Wredei'	1 db	
Zrínyi utca 16.	Vörös juhar 'Red Sunset'	1 db	
Zrínyi utca 16.	Tulipánfa	1 db	
Zrínyi utca Oktatási Centrum előtti parkoló (trafó előtt)	Ezüsthárs 'Szeleste'	2 db	
Zrínyi utca Oktatási Centrum kapu oldalán	Aranyos holland szil 'Wredei'	2 db	
Zrínyi utca Oktatási Centrum előtti parkoló – útpadka között	Oszlopos gyertyán 'Fastigiata'	8 db	
Zrínyi utca – Erzsébet utca sarok	Hússzínű vadgesztenye 'Briotii'	3 db	
Zrínyi utca 83.	Skarlátvirágú galagonya 'Paul's Scarlet'	3 db	
Zrínyi utca 85.	Skarlátvirágú galagonya 'Paul's Scarlet'	2 db	
Zrínyi utca 85. szám Sóhordó utca közötti sáv	Oszlopos holland szil 'Lobel'	6 db	
Zrínyi utca 89. Végvári Kft. előtt	Magas kőris 'Globosum'	9 db	vagy Korai juhar 'Globosum'
Zrínyi utca 89. Végvári Kft. előtt	Vérszilva 'Woodii'	4 db	vagy Vörös juhar 'Red Sunset'
Zrínyi utca 90.	Aranyos holland szil 'Wredei'	2 db	
Zrínyi utca 96.	Bugás csörgőfa	1 db	
Zrínyi utca 97-99.	Skarlátvirágú galagonya 'Paul's Scarlet'	4 db	
Zrínyi utca			
Zrínyi utca 108.	Júdásfa	2 db	
Zrínyi utca 112.	Szivarfa 'Nana'	3 db	
Zrínyi utca 118.	Vörös juhar 'Red Sunset'	2 db	
Zrínyi utca 119.	Virágos kőris 'Mecsek'	2 db	
Zrínyi utca 120.			
Zrínyi utca 123.			
Zrínyi utca			
Kossuth utca 27.	Mezei juhar 'Nanum/Nana'	4 db	vagy
Kossuth utca 29.	Vörös juhar 'Red Sunset'	5 db	
Kossuth utca 31.	Vörös juhar 'Red Sunset'	1 db	
Kossuth utca 32.	Cserje ültetés	6 m	
Kossuth utca 33.	Mezei juhar 'Nanum/Nana'	3 db	vagy Korai juhar 'Globosum'

Nyírbátor Város fásítási tervéhez 2. ütem

Kossuth utca 34-36.	Japán díszcseresznye	6 db	
Kossuth utca 35.	Vérszilva 'Woodii'	3 db	
Kossuth utca 40.	Mezei juhar 'Nanum/Nana'	4 db	vagy Korai juhar 'Globosum'
Kossuth utca 41-43-45.	Gömb akác 'Umbraculifera'	9 db	
Kossuth utca 48.	Ezüst hárs 'Szeleste'	2 db	
Kossuth utca 49-51.	Bugás csörgőfa	7 db	vagy Gömb akác 'Umbraculifera'
Kossuth utca 52.	Cserje ültetés	14 m	
Kossuth utca 53-55.	Gömb akác 'Umbraculifera'	6 db	
Kossuth utca 56.	Oszlopos gyertyán 'Fastigiata'	2 db	vagy Oszlopos holland szil 'Lobel'
Kossuth utca 58.	Ezüst hárs 'Szeleste'	2 db	
Kossuth utca 58.	Oszlopos gyertyán 'Fastigiata'	4 db	vagy Oszlopos holland szil 'Lobel'
Kossuth utca 59-61.	Korai juhar 'Globosum'	6 db	vagy Mezei juhar 'Nanum/Nana'
Kossuth utca 62.	Ezüst hárs 'Szeleste'	1 db	
Kossuth utca 63-65.	Gömb akác 'Umbraculifera'	7 db	
Kossuth utca 64-66-68.	Aranyos holland szil 'Wredei'	5 db	vagy Oszlopos holland szil 'Lobel'
Kossuth utca 67-69.	Bugás csörgőfa	6 db	vagy Gömb akác 'Umbraculifera'
Kossuth utca 70-72-74.	Oszlopos gyertyán 'Fastigiata'	4 db	vagy Oszlopos holland szil 'Lobel'
Kossuth utca 71-73.	Vérszilva 'Woodii'	6 db	
Kossuth utca 76-78.	Hárs (Tilia euchlora) 'Szent István'	4 db	
Kossuth utca 80-82.	Hárs (Tilia euchlora) 'Szent István'	4 db	
Szentvér utca 12-14.	Korai juhar 'Globosum'	3 db	
Szentvér utca 12-14.	Vérszilva 'Woodii'	3 db	
Szentvér utca 20.	Korai juhar 'Globosum'	2 db	
Szentvér utca 22.	Korai juhar 'Globosum'	1 db	
Szentvér utca – Édesanyák útja 1. sarok	Lisztes berkenye	2 db	
Szentvér utca 25.	Cserje ültetés	15 m	
Szentvér utca 27.	Cserje ültetés	15 m	
Szentvér utca 29.	Magas kőris 'Globosa'	4 db	vagy Korai juhar 'Globosum'
Szentvér utca 33.	Magas kőris 'Globosa'	2 db	vagy Korai juhar 'Globosum'
Szentvér utca 35.	Magas kőris 'Globosa'	5 db	vagy Korai juhar 'Globosum'

Nyírbátor Város fásítási tervéhez 2. ütem

Szentvér utca 43. (Divat áruház)	Skarlátvirágú galagonya 'Paul's Scarlet'	7 db	
Szentvér utca benzinkút előtt	Japánakác 'Pendula'	6 db	
Szentvér utca 44.	Magas kőris 'Globosa'	3 db	vagy Korai juhar 'Globosum'
Szentvér utca 46.	Magas kőris 'Globosa'	3 db	vagy Korai juhar 'Globosum'

Nyírbátor Város fásítási tervéhez 3. ütem

Fásítás helye	Fafaj/fajta	db	Megjegyzés
Hunyadi utca volt cipőgyár előtt útpadka – parkoló között	Törökmogyoró	4 db	
Hunyadi utca volt cipőgyár előtt útpadka – parkoló között	Vörös juhar 'Red Sunset'	4 db	
Hunyadi utca 33.	Mezei juhar 'Nanum/Nana'	2 db	vagy Korai juhar 'Globosum'
Hunyadi utca 35.	Mezei juhar 'Nanum/Nana'	2 db	vagy Korai juhar 'Globosum'
Hunyadi utca 37.	Skarlátvirágú galagonya 'Paul's Scarlet'	3 db	
Hunyadi utca 39.	Mezei juhar 'Nanum/Nana'	2 db	vagy Korai juhar 'Globosum'
Hunyadi utca 41.	Gömb akác 'Umbraculifera'	3 db	
Hunyadi utca 44.	Vérszilva 'Woodii'	2 db	
Hunyadi utca 45.	Mezei juhar 'Nanum/Nana'	2 db	vagy Korai juhar 'Globosum'
Hunyadi utca 46.	Oszlopos gyertyán 'Fastigiata'	3 db	vagy Oszlopos holland szil 'Lobel'
Hunyadi utca 48.	Skarlátvirágú galagonya 'Paul's Scarlet'	2 db	
Hunyadi utca 49.	Magas kőrís 'Globosa'	3 db	
Hunyadi utca 50.	Skarlátvirágú galagonya 'Paul's Scarlet'	2 db	
Hunyadi utca 51.	Magas kőrís 'Globosa'	2 db	
Hunyadi utca 53.	Törökmogyoró	1 db	
Hunyadi utca 64-72.	Cserje ültetés	35 m	
Hunyadi utca 79.	Gömb akác 'Umbraculifera'	4 db	
Hunyadi utca 81.	Gömb akác 'Umbraculifera'	4 db	
Hunyadi utca 82.	Korai juhar 'Globosum'	2 db	vagy Magas kőrís 'Globosa'
Hunyadi utca 84.	Korai juhar 'Globosum'	2 db	vagy Magas kőrís 'Globosa'
Édesanyák útja Egészségügyi centrum előtt	Japán díszcseresznye 'Amanogawa'	3 db	
Édesanyák útja Ifjúsági és Családi Kuckó előtt	Cserje ültetés	8 m	
Édesanyák útja Fogorvosi rendelő előtt háromszög	Oszlopos tölgy 'Fastigiata'	5 db	
Édesanyák útja 9.	Rózsaszínű vadgesztenye 'Briotii'	3 db	vagy Rózsaszínű vadgesztenye 'Delta'
Édesanyák útja felőli oldalon Bátor u.	Gömb akác 'Umbraculifera'	4 db	
Édesanyák útja 24.	Vérszilva 'Woodii'	2 db	
Édesanyák útja 25.	Korai juhar 'Globosum'	1 db	
Édesanyák útja 26.	Vérszilva 'Woodii'	2 db	
Édesanyák útja 29.	Vérszilva 'Woodii'	2 db	

Nyírbátor Város fásítási tervéhez 3. ütem

Édesanyák útja 30.	Vérszilva 'Woodlii'	2 db	
Édesanyák útja 39.	Vérszilva 'Woodlii'	2 db	
József Attila utca 11.	Mezei juhar 'Nanum/Nana'	4 db	vagy Korai juhar 'Globosum'
József Attila utca 17. Óvoda előtt	Mezei juhar 'Nanum/Nana'	12 db	vagy Korai juhar 'Globosum'
József Attila utca 19.	Bugás csörgőfa	4 db	
József Attila utca 23. volt Vásár tér előtt	Mezei juhar 'Nanum/Nana'	1 db	vagy Korai juhar 'Globosum'
József Attila utca 27.	Gömb akác 'Umbraculifera'	3 db	
József Attila utca 31.	Gömb akác 'Umbraculifera'	3 db	
József Attila utca 42.	Juharlevelű platán 'Tremonia'	2 db	vagy Ezüst hárs 'Szeleste'
József Attila utca 44.	Juharlevelű platán 'Tremonia'	2 db	vagy Ezüst hárs 'Szeleste'
József Attila utca 46.	Juharlevelű platán 'Tremonia'	2 db	vagy Ezüst hárs 'Szeleste'
József Attila utca 48-50.	Vérszilva 'Woodlii'	4 db	
József Attila utca 51.	Bugás csörgőfa	1 db	
József Attila utca 52.	Vérszilva 'Woodlii'	2 db	
József Attila utca 53-55.	Gömb akác 'Umbraculifera'	3 db	
József Attila utca 58-60.	Bugás csörgőfa	2 db	
József Attila utca 63.	Bugás csörgőfa	3 db	
József Attila utca 62-64.	Szivarfa 'Nana'	4 db	
József Attila utca 65.	Szivarfa 'Nana'	2 db	
József Attila utca 66-70/A.	Gömb akác 'Umbraculifera'	6 db	
József Attila utca 70.	Szivarfa 'Nana'	2 db	
József Attila utca 74.	Szivarfa 'Nana'	3 db	
József Attila utca 78-80.	Szivarfa 'Nana'	4 db	
József Attila utca 82-84.	Bugás csörgőfa	4 db	
József Attila utca 86-88.	Gömb akác 'Umbraculifera'	4 db	
Vár utca 1.	Skarlátvirágú galagonya 'Paul's Scarlet'	6 db	
Vár utca 1.	Aranyos holland szil 'Wredei'	4 db	
Vár utca 2.	Mezei juhar 'Nanum/Nana'	5 db	
Vár utca 3.	Vérszilva 'Woodlii'	3 db	

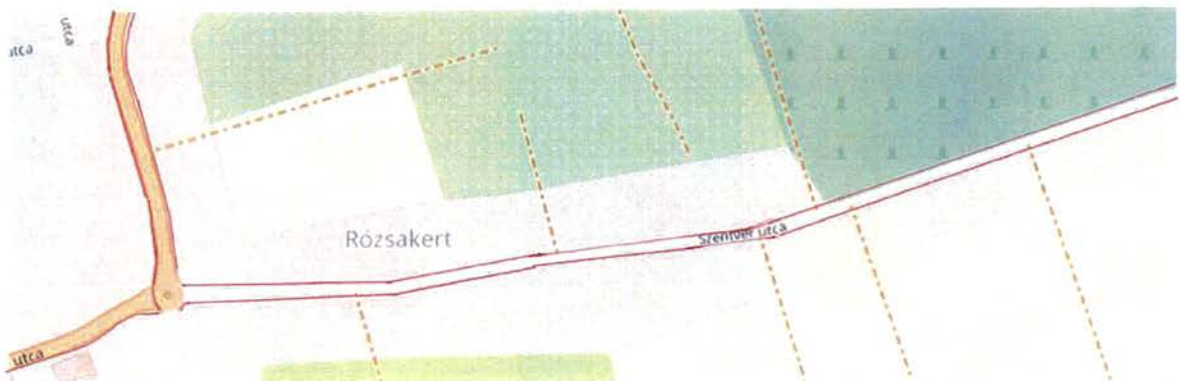
Nyírbátor Város fásítási tervéhez 4. ütem

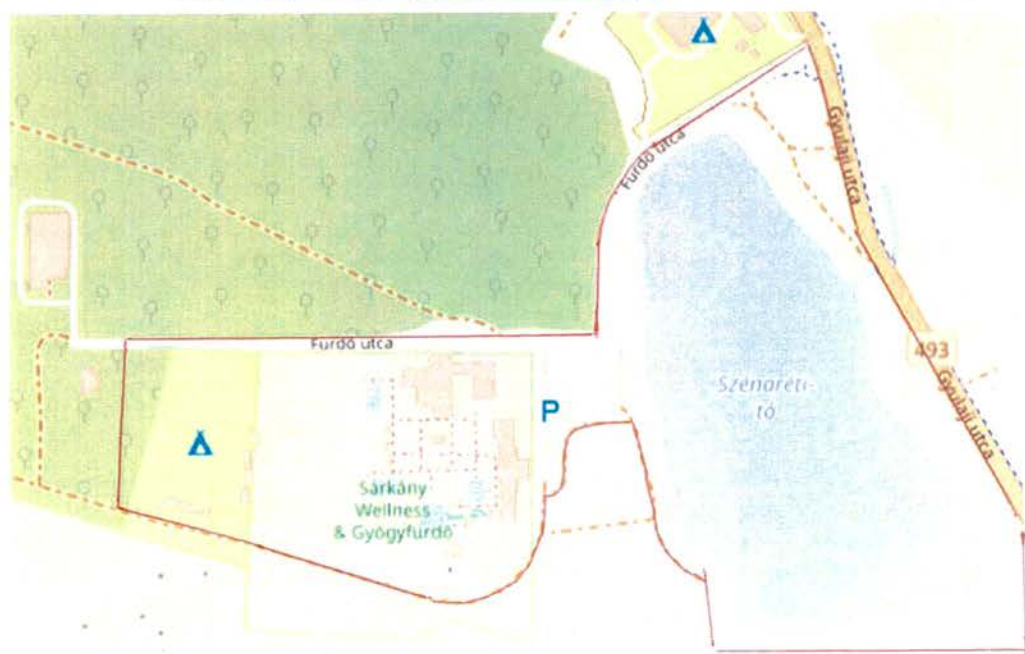
Erzsébet utca 5.	Lisztés berkenye 'Lutescens'	2 db	vagy Mezei juhar 'Nanum/Nana'
Erzsébet utca 7.	Lisztés berkenye 'Lutescens'	2 db	vagy Mezei juhar 'Nanum/Nana'
Erzsébet utca 9.	Mezei juhar 'Nanum/nana'	2 db	
Erzsébet utca malom háta mögött	Virágos kőris 'Mecsek'	14 db	vagy Mezei juhar 'Red Shine'
Erzsébet utca 15.	Japán díszcseresznye 'Amanogawa'	5 db	
Erzsébet utca 21.	Japán díszcseresznye 'Amanogawa'	2 db	
Erzsébet utca 23.	Korai juhar 'Globosum'	2 db	vagy Magas kőris 'Globosa'
Erzsébet utca 26.	Vörös juhar 'Red Sunset'	2 db	
Erzsébet utca 27.	Aranyos holland szil 'Wredei'	1 db	
Erzsébet utca- Zrínyi 52/A. sarok	Lisztés berkenye 'Lutescens'	3 db	
Erzsébet utca 30.	Vörös juhar 'Red Sunset'	2 db	
Erzsébet utca 33-35-37.	Korai juhar 'Globosum'	3 db	vagy Magas kőris 'Globosa'
Erzsébet utca 33-35-37. számokkal szemben parkoló mögötti sávon	Oszlopos gyertyán 'Fastigiata'	13 db	
Erzsébet utca 39.	Oszlopos tölgy 'Fastigiata'	3 db	
Erzsébet utca 43.	Aranyos holland szil 'Wredei'	4 db	
Erzsébet utca 43. számmal szemben parkoló mögötti sávon	Virágos kőris 'Mecsek'	8 db	vagy Magas kőris 'Globosa'
Erzsébet utca 45.	Cserje ültetés	8 m	
Erzsébet utca 47.	Cserje ültetés	5 m	
Erzsébet utca 49.	Cserje ültetés	8 m	
Erzsébet utca 51.	Cserje ültetés	8 m	
Erzsébet utca 53.	Cserje ültetés	8 m	
Damjanich utca 12/A.	Kínai kőrté 'Capital'	3 db	
Damjanich utca 14.	Kínai kőrté 'Capital'	2 db	
Damjanich utca 18.	Virágos kőris 'Mecsek'	3 db	
Damjanich utca 30.	Virágos kőris 'Mecsek'	2 db	
Damjanich utca 35-37.	Oszlopos holland szil 'Lobel'	3 db	vagy Lisztés berkenye 'Lutescens'
Damjanich utca 36.	Skarlátvirágú galagonya 'Paul's Scarlet'	2 db	
Damjanich utca 39.	Oszlopos holland szil 'Lobel'	2 db	vagy Lisztés berkenye 'Lutescens'
Damjanich utca 10.-Kossuth utca közötti egyirányú út déli oldalán	'Szent István' hárs	28 db	

Nyírbátor Város fásítási tervéhez 4. ütem

Fásítás helye	Fajaj/fajta	db	Megjegyzés
Akácfa utca Mester utcával szembeni üres terület	Jegenyenyár 'Italica'	10 db	vagy Juharlevelű platán 6 db
Ady Endre utca 10.	Oszlopos holland szil 'Lobel'	5 db	vagy Oszlopos gyertyán 'Fastigiata'
Ady Endre utca 15-17.	Magas kőrís 'Globosa'	4 db	
Ady Endre utca 19.	Magas kőrís 'Globosa'	1 db	
Ady Endre utca 21.	Fedics Mihály utca	4 db	
Ady Endre utca 23.	Magas kőrís 'Globosa'	4 db	
Ady Endre utca 27.	Vörös juhar	6 db	
Madách utca 1. -Várdi utca sarok	Vörös juhar	1 db	
Madách utca 15-17.	Cserje ültetés	15 m	
Madách utca 23.	Oszlopos tölgy 'Fastigiata'	4 db	
Madách utca 27.	Oszlopos tölgy 'Fastigiata'	4 db	
Madách utca 28.	Skarlátvirágú galagonya 'Paul's Scarlet'	7 db	
Madách utca 29.	Oszlopos tölgy 'Fastigiata'	3 db	
Madách utca Dohány gyári épület előtt (kiegészítés)	Bugás csörgőfa	5 db	
Fedics Mihály utca – Hunyadi utca 63.sz. sarok	Juharlevelű platán 'Piramidalis'	5 db	
Fedics Mihály utca 1.	Skarlátvirágú galagonya 'Paul's Scarlet'	2 db	
Fedics Mihály utca – Hunyadi utca 67. sz. sarok	Virágos kőrís 'Mecsek'	4 db	vagy Magas kőrís 'Globosa'
Fedics Mihály utca 6.	Virágos kőrís 'Mecsek'	2 db	vagy Magas kőrís 'Globosa'
Fedics Mihály utca 10-12.	Mezei juhar 'Nanum/Nana'	4 db	vagy Korai juhar 'Globosum'
Fedics Mihály utca 13-15-17.	Oszlopos holland szil 'Lobel'	6 db	vagy Oszlopos gyertyán 'Fastigiata'
Fedics Mihály utca 14.	Mezei juhar 'Nanum/Nana'	1 db	vagy Korai juhar 'Globosum'
Fedics Mihály utca 19.	Oszlopos tölgy 'Fastigiata'	2 db	
Fedics Mihály utca 26.	Mezei juhar 'Nanum/Nana'	2 db	vagy Korai juhar 'Globosum'
Fedics Mihály utca 26. mögött északi oldal	Oszlopos tölgy 'Fastigiata'	2 db	
Fedics Mihály utca 27. előtti sziget	Oszlopos tölgy 'Fastigiata'	2 db	vagy Oszlopos platán 'Piramidalis'

5. Ültetési ütemben érintett utcák, területek

6. Ültetési ütemben érintett utcák, területek

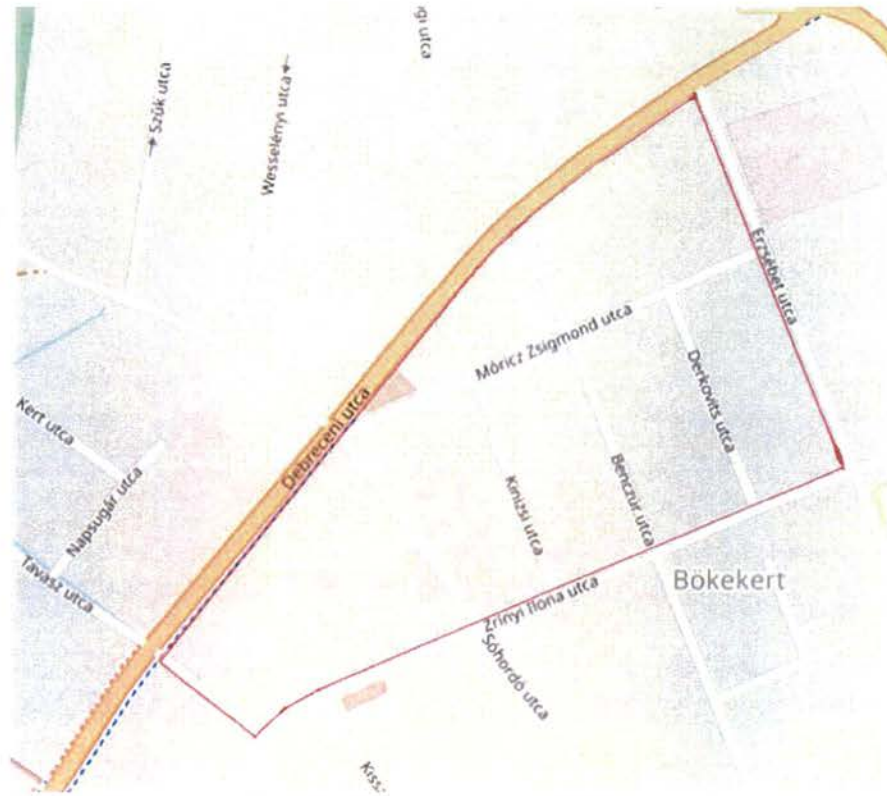

7. Ültetési ütemben érintett utcák, területek

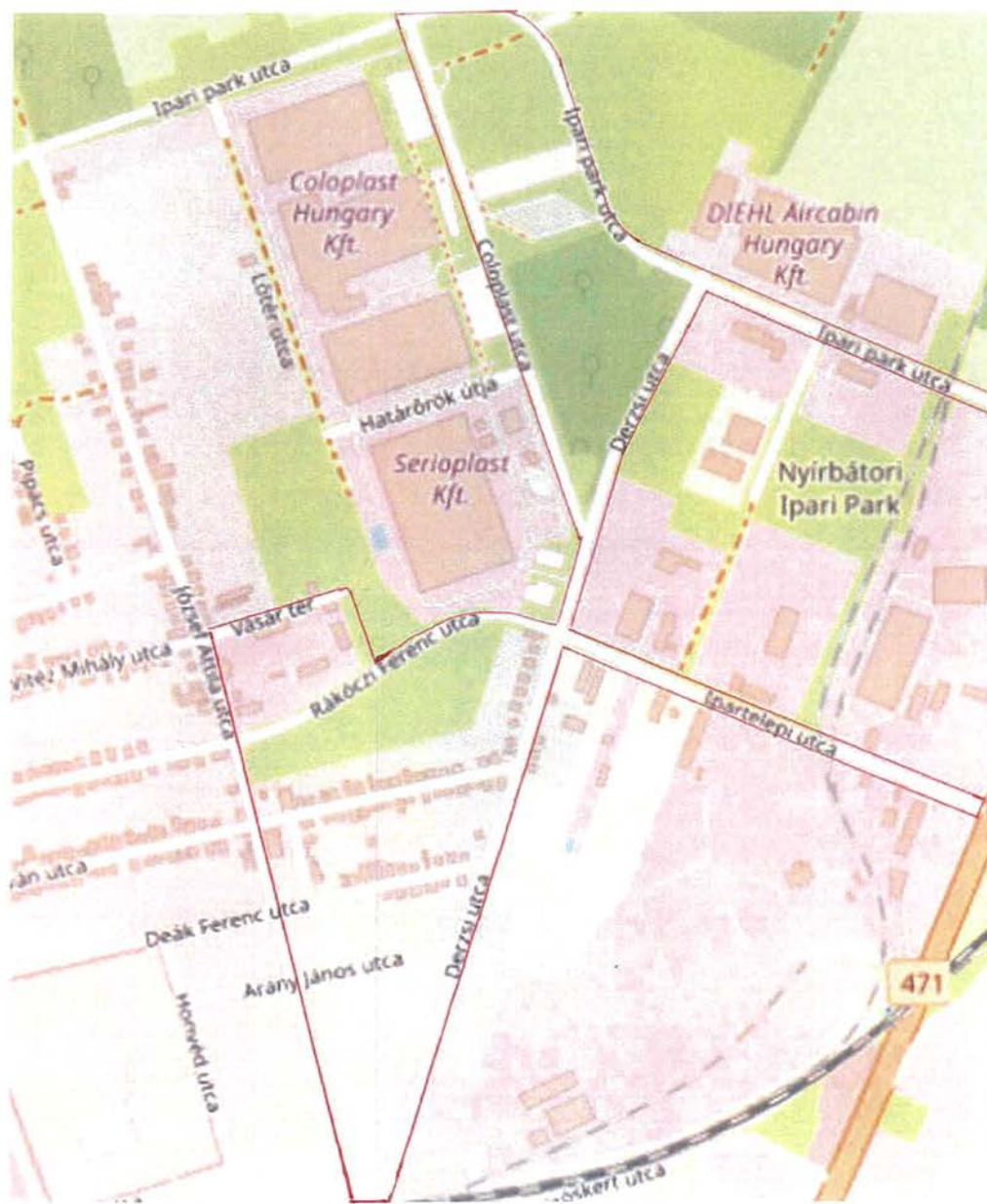

8. Ültetési ütemben érintett utcák, területek

10. ütemben érintett utcák, területek

Faültetések kivitelezése

A kiválasztott sorfák ültetésének, biztonságos megeredésének, tervezett hosszútávú fennmaradásának alapja a megfelelő előkészítés valamint az ültetés kivitelezésének módja és minősége.

Ültethetünk szabadgyökerű, földlabdás vagy konténerben (tenyészedényben) nevelt fákat. Alapvetően a fás növények ültetése, a fák nyugalmi állapotának idejére esik. Szabadgyökerű és földlabdás fákat ősszel a fagyok beálltaig (általában október közepe-december eleje) vagy tavasszal a fagyok elmúltával a rügyfakadás kezdetéig (március-április) ültetünk.

Vásárlásukat követő szállításuk, átmeneti tárolásuk során ügyelni kell arra, hogy gyökérzetük élőnedves állapota folyamatosan biztosítva legyen. Szabadgyökerű fákat átmenetileg nedves homokban elvermelve tárolhatunk.

Konténerben nevelt fákat gyakorlatilag a téli fagyos időszakot kivéve, az év bármely szakaszában lehet ültetni, de ezeket is legjobb az őszi-tavaszi időszakban ültetni. Tárolásuk során a konténer talaját nedvesen kell tartani, lehetőleg hűvös, nyirkos helyen tároljunk és mindennemű sérüléstől óvjuk.

A fák ültetésének fontos eleme a megfelelő ültetési körülmény biztosítása, a fa teljes életét az általunk előkészített helyszínen fogja eltölteni.

Ennek biztosításához az ültető gödör megfelelő elkészítése meghatározó.

A közterületi fásításokban általában 10-12, 12-14 cm körméretű 200-250 cm magasságú sorfákat alkalmaznak. Ez a méret tartomány megfelelő gyökérzet biztosításával, általános gondozási, ápolási feltételek mellett is jó megmaradási arányt produkál. A magasabb, sokszor extra méretű fák ültetése jelentősen nagyobb ráfordítást, nagyobb ápolási-gondozási igényt jelent. Figyelembe véve a várható éghajlatváltozási anomáliákat, megmaradásuk bizonytalanabb és alkalmazásuk magas költségigényű. Minnél nagyobb fát ültetünk, számolnunk kell az erősebb ültetési sokk következményeivel.

Az ültetőgödör méretét az alkalmazott fák gyökérmérete szabja meg. Az általunk tervezett és ajánlott körméretű sorfák esetén kb. 1 m³ térfogatú legalább 80 cm mélységű ültetőgödör kialakítása célszerű. Elkészítése általában kézi erővel történik, így elkerülhetjük a talajban előforduló ismeretlen vezetékek átvágását, egyéb zárványok okozta kellemetlenségeket.

Az ültetőgödör kialakításakor lehetőleg sarkos (négyszögletű) alakzatot válasszunk, kerüljük a hengeres kialakítást. Ezekben a fejlődő gyökérszint gyakran az ívet követően halad és úgynevezett fojtógyökérré alakulhat, amely a gyökérszint további növekedését gátolja.

Az ültetőgödörből az idegen anyagokat (kő, építési törmelék, hulladék stb.) el kell távolítani. Az ásás során a kitermelt föld felső harmadát külön rakjuk, ültetés során ez gyökérszintbe kerül. A megfelelő tápanyag ellátás érdekében szinte minden esetben szükséges a kitermelt talaj egy részét 1/3 arányban érett trágyával, komposztal dúsított termőfölddel kicserélni, melyhez felhasználjuk a külön rakott talajrészt. Kerüljük a műtrágyák alkalmazását !

Ez a keverék kerüljön az ültetőgödör alsó részébe, melyre ráhelyezzük az ültetendő facsemetét. A csemetét olyan mélyen kell elhelyezni, hogy az ültetés

befejezésekor gyökfője olyan mélységben, vagy néhány centiméterrel lejjebb legyen mint korábban a nevelő helyen volt. Ez jól látszik a törzs és gyökérrész kapcsolódásánál.

Szabadgyökerű fák gyökérzetét meg kell vizsgálni ültetés előtt és a kiemeléskor megsérült roncsolódott gyökérvégeket éles metszőollóval az ép részig visszavágjuk. A földlabdás burkolt gyökérzetű fák ültetésekor gyakran rajta hagyják a burkoló anyagot (általában jutazsák de előfordul műanyag tartalmú vagy fémháló) mondván hogy az majd a talajban elbomlik. A földlabdás facsemeték gyökerei ugyanúgy sérülnek a kiemelés során mint szabadgyökerű társaiké, ezért javasolt a takaró anyag megbontása és óvatos eltávolítása, a roncsolódott sérült gyökérrészeket ezekről is le kell metszeni.

A konténerben nevelt sorfák termesztő edényből való kiemelésekor gyakran látni erősen körbefutó sűrűn álló gyökértömeget (fojtógyökér). Ezek a gyökerek nagyon lassan kezdenek tovább fejlődni, nem alakulnak ki friss gyökérkúpok. Erősebb kalluszképződésre készíthetjük a gyökereket, hogyha ültetést megelőzően ezeket a gyökerek alkalmas eszközzel finoman bevágjuk vagy átvágjuk.

Az ültetés megkezdése előtt a sorfák gyökérzetének és koronaméretének megfelelő arányát a korona visszametszésével biztosítjuk. A koronát alkotó ágak és vesszők felső 1/3 részének eltávolításával tudjuk segíteni a megfelelő arány kialakulását.

A konténerben nevelt fákat jó tápanyag és vízgazdálkodási feltételekkel rendelkező táptalajban szaporítják, csöpögtető öntözéssel és tápoldatozással nevelik. Ezért fontos, hogy az ültetésüket követő 1-2 évben intenzív ápolással, rendszeres vízellátással gondoskodjunk róluk, hogy gyökeresedésük meginduljon és intenzív maradjon.

Az ültetőgödörbe helyezett sorfák gyökérzetére az ültetőgödör feléig töltjük vissza a talajt első lépcsőben. Ezután bőséges vízmennyiséggel (20-40 liter) beiszapoljuk a gyökereket. Időt kell hagyni a talaj teljes átnedvesedéséhez, meg kell várni a víz teljes felszívódását. Ezzel stabilizáljuk a növényt a további munkánkhoz.

Az ültetőgödör további talajjal történő feltöltésekor folyamatosan tömörítjük a földet, vigyázva a gyökerekre. Ennek a munkamenetnek a folyamatába be lehet építeni a fák későbbi stabilitását szolgáló tartó karók elhelyezését. Legalább kettő, de biztonságosabb három karó elhelyezése ahhoz, hogy a fa gyökeresedésének időszakában a törzset a szél ne tudja olyan mértékben mozgatni amely a gyökerek kimozdulását, megszakadását eredményezné, egyben törzsvédelemként is szolgál.

A városokban az épületek a szél erejét általában csökkentik, de a szélirányú utcák szélcsatornát képeznek, a szél felgyorsul és ezeken a területeken ennek következményeivel számolni kell. A karók magassága érje el a törzsmagasságot !

A karók tetejét keresztlécekkel kell biztosítani, a fák törzsét a karókhoz rugalmas és a kéreg sérülését nem okozó anyagból készült kötöző anyaggal (lehet textil vagy lágyabb alapú műanyag szalag, kellően vastag rugalmas, lágy konzisztenciájú műanyag kötözősinór) a tartó karókhoz kell rögzíteni.

Az ültetőgödör teljes betöltését követően a fa környezetének rendezése következik. Őszi ültetésnél a fák tövéhez kúposan 20-30 cm magasan hozzá húzzuk a földet a téli fagyvédelem érdekében. Tavasszal annak megfelelően járunk el, hogyan történik a fák vízzel való kiszolgálása. Amennyiben csak az esővíz általi vízellátást tervezzük, az ültetett fa környezetében a talajt kör alakban a lehető legnagyobb felületen, a fatörzs irányába lejtetjük, hogy a lehulló csapadékvíz minél nagyobb mennyiségben a fa gyökérzetére irányuljon.

A vezetékes csöpögtető öntözrendszer alkalmazásával sík felületet képezünk ki, a vezetékek illetve a rendszer vízadagoló működésének biztosítására. Ez a módszer igen hatékony, de technikailag kevés helyen alkalmazható és költséges.

Alkalmi öntözés esetére, a fák tövénél tölcse-szerűen ún. tányért alakítunk ki a talajból, melynek átmérője és mélysége legalább 20 liter öntözővíz befogadására alkalmas legyen. Egy-egy öntözés alkalmával annyi vizet kell kijuttatni, hogy az a fa gyökérzónájáig leszívódjon, biztosítva a gyökerek életben maradását. A gyakori, de kis vízmennyiséggel történő öntözés nem alkalmas a fás növényzet vízzel való ellátására. Az ültetést követően bőségesen öntözünk 30-50 liter vízzel.

A gyökérközei öntözés másik módszere, hogy 100 mm-es dréncsövet helyezünk a talajba az ültetés során a fa gyökérzete mellé, melynek alsó kissé meghajlított alsó része a gyökérzet aljáig ér. Felső vége néhány centiméterrel kilóg a talajból. Öntözéskor a vizet addig engedjük a csőbe, amíg a felső részéből már csak lassan vagy nem szívódik a víz a talajba. Az öntözés befejezésekor a dréncső tetejét le kell zárni a későbbi párolgás (így a talaj kiszáraitásának) megakadályozására.

Hasznos módszernek tűnik a fák tövének mulcsozása, cél a felszíni talajrétegek idő előtti kiszáradásának megakadályozása, a gyomosodás lassítása de a téli időszakban jelentős károsító mennyiség biztonságos menedéke, így városi fák mulcsozását nem javasoljuk, különösen fajspecifikus (pl. csipkésposolkák) károsítók megjelenésekor.

Újszerű öntözési mód a sorfák öntözésére az öntözőzsák alkalmazása.

Az erős, UV álló anyagból készült 60-80 liter űrtartalmú zsákok a fa tövéhez helyezve, a törzset körülvevő és cipzárral rögzítve szolgálják az öntözővíz tárolását.

A zsákokból az alsó perforáció által az öntözővíz folyamatosan szivárog, így mélyebbre hatol a talajban egészen a gyökerekig. A zsák maga alatt a felszínt lezárja, ezzel a párolgást megakadályozva a kijuttatott vizet hatékonyan hasznosítja. Vízmennyiség kijuttatása két zsák összekapcsolásával fokozható, például nagyobb faméretűk ellátásakor.

Feltöltése vízzel egyszerű, egy töltéssel egy heti öntözést lehet biztosítani. A víz elfogyását a zsák összeesése jelzi. Téli üzemben levehető és fagymentes helyen történő tárolás után a következő évben újra kihelyezhető.

Nagy előnye a könnyű telepíthetősége, független vízhálózattól vagy szivattyúüzemről, gravitációsan működik ezért műszaki hibától mentes. Hátránya lehet az egyszerű leszerelhetősége és akaratlagos beavatkozástól könnyen sérül.

Ültetésüket követően a fás növények vízzel való ellátása megmaradásuk egyik szűk keresztmetszete különösen városi környezetben.

A városok klímája tágabb környezetükhöz képest melegebb, szárazabb. Az utak burkolata, az épületek olyan felületek amelyek elnyelik és tárolják a napfény erejét. Nyáron napközben felforrósodnak, éjszaka visszaadják környezetüknek a hőt. Ennek következtében a levegő páratartalma csökken (sivatagi hatás), ezzel erősebb párologtatásra kényszerítve a növényzetet.

Ez a jelenség különösen veszélyes az egyre gyakrabban előforduló hőségnapokra, melyek száma a globális felmelegedés jelenségeként az elmúlt húsz évben másfélszeresére nőtt. (2024. évben helyenként elérte a két hónap intervallumot).

A fák a szervezetükbe beépülő vizet a talajból biztosítják és abban az esetben hogyha ott nincs víz, nem tudják fennmaradásukat biztosítani. A szövetek kötött vizének elvesztését már nem tudják újra pótolni. Amennyiben nincs csapadékvíz, a még aránylag kevés gyökértömeggel rendelkező fiatal fáinkat, csak rendszeres megfelelő nagyságú öntözésükkel tudjuk megmenteni a kipusztulástól.

Ez az időszak a fa kezdeti növekedéséből, látható vitalitásából kikövetkeztetően 2-3. évig tart. Később a fa megfelelően kifejlődött gyökérzete a csapadékvízből is képes magát ellátni.

Az elültetett fák közvetlen környezetét gyommentesen kell tartani, a jobb vízgazdálkodás érdekében. A mélyen gyökerező lágyszárú növények jelentős vizet használnak el a fák tenyészterületén. Kerülni kell a fatörzs melletti gyom mentesítést damilos fűkaszával, mert a damillal akár a fa pusztulását okozó törzs sérülést lehet okozni. Ilyen helyen a fa tövének gyommentes tányérozást vagy a törzs földfeletti részének egyedi védelmét kell kialakítani. (pl.rugalmas védőcső) a kaszálassal okozott kártétel megelőzésére.

Cserjék ültetése

A város számos pontján találunk olyan út és járda közötti szakaszt, amely adottságainál fogva fák ültetésére nem alkalmas. Ezeken a helyeken célszerű cserjék, bokrok ültetésével lefedni az üres területeket, növelve a növényi felületeket és elérve a biodiverzitási célokat. Ezek a területek elsősorban szűk útpadka és járda közötti szakaszok, de a közművek elhelyezkedés miatt is vannak ilyen felületek.

Nyírbátorban a lakosság jelentős része a házuk előtti utcafronti közterületet gondosan kezeli, sok helyen ültetnek szebbnél szebb egynyári és évelő virágot vagy hosszabb élettartamú cserjét.

Amikor cserjékről beszélünk, legtöbbször a sövényyszerűen ültetett növényekre gondolunk, azonban nagyon hasznos akár szoliterként, csoportosan kisebb távolságokra ültetett, alkalmas fajok elhelyezésével színesíteni a fásított területeket.

A cserjék olyan fásszárú növények, melyek általában nem érik el az öt méter magasságot teljes kialakulásuk során, rendszeres metszéssel ültetési helyük méreteihez jól alakíthatóak.

Hatalmas forma- és alakgazdagság jellemzi őket. Vannak virágzatukkal, télen termésükkel, színes kérgű vesszőjükkel, különböző színes lombozatukkal díszítő fajták.

Elsősorban a nem túlságosan igényes, szárazságtűrő, az út jégmentesítéséből származó só hatásait elviselő, károsítóktól kevésbé érintett cserjefajok képezhetik a kijelölt szakaszok beültetését.

Ültetéskor a talaj minőségétől függően, szükséges a talaj javítása érett, humifikálódott trágya vagy komposzt dúsításával (legalább 1/3 résznyi bekeverésével), ez a keverék a gyökérszint alá kerül betöltésre. Ezzel a növények kezdeti növekedését, ellenálló képességét segíthetjük. Műtrágyát lehetőleg ne használjunk javító anyagként.

Cserjesor, sövény ültetéséhez ültető árok kialakítása szükséges, melynek szélvényméretét az ültetésre kerülő csemeték gyökerének mérete szabja meg. Általánosan a gyökér méretének kétszeresére készítünk árkot, de egyedi ültető gödör készítésekor is ez a minimális méret (kb. 40x40x40 cm)

Cserjék ültetéséhez, hasonlóan mint a sorfák esetében, szabadgyökerű, földlabdás vagy konténeres ültetési anyag használható. Az ültetést végezhetjük egyetlen

sorba helyezett csemetékkel, vagy szélesebb, több sorban való elhelyezéssel az adott hely lehetőségeihez mérten. Ilyenkor ún. hármaskötésben, keresztirányban egymástól eltávolítva ültessünk. A távolságot a cserjefaj tulajdonságaihoz méretezzük. A túlságosan közeli ültetés a növények alsó részének korai lombvesztéséhez vezet a fényhiány miatt, a túl nagy távolság a sövény folyamatosságát nem tudja biztosítani. Négyzetméterenként 3-4 db cserjét ültetünk.

Az ültetés menete megegyezik a fák ültetésének módszerével, ültetést követően a sövénynek nevelt csemetéket visszavágjuk méretük 1/3 részére, ezzel készítetve minél több erőteljes hajtás képzésére, ezzel biztosítva a sövény megfelelő sűrűségét. A visszametszést az őszi ültetés esetén is tavasszal végezzük.

A fiatal cserjék megkívánják a jó vízellátást, ezért rendszeres öntözéssel biztosítani kell a talaj megfelelő vízháztartását!

A cserjék igénylik a rendszeres metszést, a keresztbe futó vagy száraz, sérült ágak eltávolítását. Gyakran alkalmazunk formaalakító metszést, mind magassági mind oldalirányú ágak eltávolításával vagy ritkítási céllal. Ezeknek a munkáknak időbeni végzését az adott faj tulajdonságai szerint kell ütemezni, általában koratavaszi időszakban. Sövények fenntartásánál a nyári időszakban is előfordulhat koronaalakítási beavatkozás.

Javasolt cserjefajok:

A javasolt fajok és fajták közepes vízigényű vagy szárazságtűrő cserjék, napos vagy félárnyékos helyen érzik jól magukat.

Sövénynek is nevelhető:

Vörös levelű borbolya (Berberis ottawensis 'Superba')

Vörös levelű borbolya (Berberis thunbergii 'Red Rocket')

Japán vérborbolya (Berberis thunbergii 'Atropurpurea')

Japánbirs (Chaenomeles japonica)

Mályvacserje (Hibiscus syriacus)

Téli jázmin (Jasminum nudiflorum)

Télizöld fagyal (Ligustrum ovalifolium)

Sárgatarka fagyal (Ligustrum ovalifolium 'Aureum')

Tűztövis (Pyracantha coccinea 'Kasan' vagy 'Solid d' Or')

Kerti gyöngyvessző (Spirea bumalda)

Nipponi gyöngyvessző (Spirea nipponica 'Snowmond')

Korai tamariska (Tamarix tetrandra)

Japán vérborbolya

Téli jázmin

Kerti gyöngyvessző

Télizöld fagyal

Szoliterként vagy cserjecsoportba ültethetők:

Fehér som (Cornus alba)

Sárgavesszős som (Cornus stolonifera 'Flaviramea')

Kerti madárbirs (Cotoneaster horizontalis)

Örökzöld lonc (Lonicera pileata)

Japán rózsza (Rosa rugosa)

Közönséges gyöngyvessző (Spirea x wanhouttei)

Vörös levelű rózsalonc (Weigela florida 'Atropurpurea Nana')

Vörös levelű rózsalonc

Sárgavesszős som

Városi fák ápolása, fenntartása

A fák ápolásának elmulasztásával eredeti célunkat veszélyeztetjük, ugyanis a gondoskodás nélkül hagyott fák, fasorok megrekednek fejlődésükben, fogékonnyá válnak betegségekre, részben vagy egészben elhalhatnak. Ezzel elmaradnak a várt jótékony, életünket és környezetünket mindenben javító szolgálataik. Ez anyagiakban is kifejezhető mivel pótlásuk újabb költséggel jár, de ezen felül veszélyeket is hordozhatnak az elhanyagolt, korhadó, kiszáradó ágak lehullása vagy akár ilyen fatestek kidőlése révén. Ezek az események károkat esetleg baleseteket okozhatnak.

A gondoskodás tekintetében más a fiatal és más az idősebb korú fák igénye.

A fiatal fák tekintetében az adott fa tulajdonságainak megfelelő rendszerességű öntözés és tápanyag pótlás, a fák statikáját biztosító karók fenntartása és szükség esetén pótlása, esetenként korona alakító metszések elvégzése, a növényegészségügyi feladatok ellátása az ápolási és fenntartási feladat.

Idősebb fák ápolása, gondozása egyrészt lehet rotációs jellegű valamint eseti.

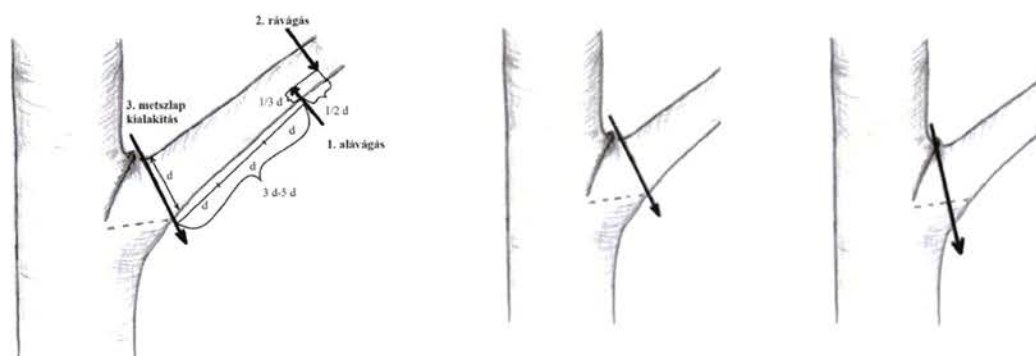
Visszatérően korábban ültetett fákat az ágak rendszeres visszavágásával (szinte évente) tartják megfelelő koronaformában, elsősorban légvezetékek alá ültetett nagy korona alkattal rendelkező fajok esetében vagy az útszelvény, járda biztosítása miatt. Ez a tevékenység a megfelelő védelmi övezet betartása miatt szükséges. A rendszeres visszametszést nem minden faj tolerálja de vannak erre kevésbé érzékeny fajok.

Hátránya, hogy költséges, valamint a rendszeres vágási felület helyén képződő sérülések következtében a gombafertőzéseknek, korhadásoknak teret adunk. Jellemzően előbb-utóbb mély korhadással lesz érintve a fatest, emiatt az új hajtások szél hatására könnyen letörnek, illetve a fa életképessége fokozatosan romlik így fenntarthatóságának ideje lerövidül. Mivel a levágott ágak általában nem haladják meg az öt centiméter átmérőt, a sebek kezelése is elmarad.

Eseti beavatkozások szükségesek a fa valamilyen részén keletkező sérülések kezelésére. A fák korának előre haladtával rendszeresen keletkeznek elszáradt ágak, ágrészek fizikai vagy élettani hatások következményeként. Ezeket lehetőleg észlelésüket követően el kell távolítani, le kell vágni. (szárazolás)

Erősebb szél esetén önmaguktól letörhetnek és az alattuk lévő területre veszélyt jelentenek. Élő ágak is letörhetnek, sérülhetnek a szél által vagy valamilyen külső behatás következményeként. (vezetékek karbantartása, építkezés stb.) Gyakran saját súlyuk miatt következik be az ágak leszakadása. Hó, jég a téli időszakban, nyáron az esővíz általi súlynövekedés a leveleken és hozzá párosuló szélnyomás okozhat ilyen sérüléseket.

A nyesési munkáknál több szabályt is be kell tartani. A munkát mindig megfelelő eszközökkel és szaktudással kell végezni. Igyekezni kell a vágási felületeket minél simábban, roncsolás mentesen kialakítani. A vastagabb ágak levágását három menetben kell kivitelezni, mert közvetlen egyszeri vágás során az ág saját súlyánál fogva a vágás befejezése előtt leszakad és az alsó részén lévő kéreg és hancs hosszanti sérülését okozza. Ezzel a vágási felület és a támadható farész jelentősen megnő.

A fa törzsén városi környezetben sokszor keletkeznek sérülések, a közlekedéshez, parkoláshoz, város fenntartási munkáihoz de sajnos gondatlan emberi rongálásokhoz köthetően. Ezeket a sebhelyeket alapos vizsgálatot követően a legrövidebb időn belül kezelni szükséges, a mértékének megfelelő előkészítés után (a sérült rész fatestig történő megtisztítása) sebkezelő anyaggal (fagél, fatapasz) le kell zárni a további gombás fertőzések megelőzésére.

A fák növekedésük során kinőhetik a környezetük által megszabott területüket. Az útszelvénybe belógó ágak akadályozzák a gépjármű forgalmat, házak között lévő fák elérik a házfalakat, magassági növekedésükkel tetőkre, vízelvezető csatornákra, légvezetékekre hajlanak. A rendszeres állapotfelmérés ezeket az eseményeket jól tudja követni és megelőző nyesési, ritkább esetben csonkolási beavatkozással kezelni. Csonkolásra kerülhet sor a magasság korlátozása miatt, idősebb esetleg beteg fák koronájának ifjításakor. Ennek kivitelezése előtt fontos a munka gondos előkészítése, akár környezetben lévő lakók megkérdezése, mert sok esetben a drasztikus csonkítás nem csak esztétikai romboláshoz de a fák további fennmaradását is veszélyezteti. Az ifjítás célját szolgáló csonkoláskor a vázágakból mindig szükséges hagyni a korona gyors újra indulásához, és a növényt ért stressz mielőbbi csökkentéséhez.

Csonkolás előtt

Csonkolás után, így ne !

A munkát csak szakképzett, nagy gyakorlattal rendelkező személy végezheti, kosaras emelő szerkezet igénybevételel és a biztonsági szabályok maradéktalan betartásával!

A vágások befejezését követően az öt centiméter átmérőtől nagyobb vágási felületeket le kell zárni sebkezelő anyaggal. Az ágak esetén legalább az élő részeket (háncs, kambium, szijács) kell védeni, mert itt telepsznek meg leghamarabb a kórokozók a folyamatosan nedves felület miatt. A kisebb felületeket a fa saját maga igyekszik benőni és elzárni a fertőzési kaput. Az esetlegesen megjelenő korhadások a farész revekedéséhez, korhadásokhoz vezetnek. A létrejött odvas felületek időbeni kezelésével tovább terjedésüket lassítani da akár megszüntetni is lehet, a laza kikaparható elhalt rész fatestig történő eltávolítása után sebkezelő anyag felkenésével, mélyebb odúkat térkitöltő anyaggal (gipsz, cementpép) teljes terjedelmükben kitöltve.

Nem elkerülhető, hogy a meglévő faállomány egyes egyedeit ki kell vágni. Amennyiben közvetlen balesetveszélyt jelent, akadályozza a közlekedést, veszélyeztet épületet vagy közműveket, egészségi állapota miatt tovább nem tatható fenn. Az érintett fa kitermelését azonnal vagy tervezetten el kell végezni. A kitermelt fás növényzet helyett, nagyságrendjének megfelelő számú fát kell pótlásaként egy éven belül ültetni a közterületen.

Utcáinkon, tereinken élő fáinkat sem kerülik el a rovar kártevők. Vannak fajok melyeket jellemzően támadják a levéltetvek, pajzstetvek, fajra-fajtára jellemző fajspecifikus rovarok . (platánokon, tölgyeken károsító csipkésposzókák, egyéb poszókafajok, levélaknázó molyok, arasolók) Általános lombrágók a cserebogarak és a levelészek. Jelenlétüket vizuálisan tapasztaljuk akár a rágáskép alapján vagy a növény leveleinek, hajtásainak hervadása révén.

A rovarok kisebb kártételét a fás növények elviselik, de tömeges megjelenésük, járványszerű kártételük (pl. gyapjaslepke, amerikai szövőlepke) esetén szükséges vegyszeres védekezést alkalmazni. Ez mindenképpen növényvédelmi szakember irányítása mellett lehetséges.

A fatestet is érhetik károsítások, legyen az rovar, gomba vagy baktérium. Ezek ellen a védekezés már kevésbé lehetséges, mivel a vegyszerek hatása mélyen a farészbe már nem jut el. Rovarkártételnél a furatliszt, míg a gombakárnál a termőtest megjelenése jelzi a fa megtámadását. Rovarkárosításnál gyakran a harkályok intenzív jelenléte és „munkája” jelzi hogy károsító lakója van a fának.

A zöld infrastruktúra fenntartásának és bővítésének koncepciója fontos része a várostervezésnek.

Megvalósítása közterületeink biológiai sokféleségének megőrzésén és növelésén túl, a lakosság mentális fizikai egészségének javítása és megtartása, az életterünket befolyásoló környezeti hatások negatív hatásainak csökkentése.

A fás növényzet látványa , annak változásai, színei és formái lelki egészségünkre is nagy hatással van.

A Nyírbátor város területén történő fásítások megvalósításában jelen tervezet csak keretet tud adni a végrehajtás sikerességéhez. Alapokat képez, a részbeni vagy teljes kivitelezéshez, ajánlott vagy betartandó műveleti elemeket, segítséget a helyi adottságokhoz legjobban alkalmazkodni tudó fajok és cserjék vagy azok fajtáinak kiválasztásában.

Részét képezi A Zöld Város Program által meghirdetett célkitűzéseknek, segítséget adva a város egész területére kiterjedő zöldítési feladatok legjobb hatékonyságú megvalósításához. A terv időben középtávú fejlesztést tartalmaz, de az elültetett fák és cserjék hosszú távon fogják szolgálni a város lakóit, jelentős zöld felületi növekedést produkálva, kibővítve a jelenleg megtalálható növényi állomány által biztosított környezetjavító szolgáltatásokat.

